

Направената констатация няма претенции за изчерпателност на проблема за отношението на обществото ни към ромите, което е в пряка връзка с процеса на обучението и овладяването на българския език от тях. Тя е една *илюстрация на факта*, че въпросите, които трябва да бъдат решени, са изключително много и тежки. За да бъде резултатно обучението по български език на ромските деца трябва да се вземат мерки за *премахването на цял комплекс от фактори*, някои от които вече разгледахме.

ТРУДНОСТИ ПРИ ОВЛАДЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК ОТ РОМСКИТЕ ДЕЦА

Трудността е нещо, което пречи за постигане на някаква цел и чието превъзможване изисква труд, напрежение (Пернишка 2003, 431).

Понятието *трудност в овладяването на езика* или казано по друг начин *езикова трудност* не е еднозначно. "Кръгът на езикови трудности е толкова по-голям, колкото е по-малко образован ползващият езика" (Цветкова 1999, 8).

Трудностите, според хипотезата на контрастивния анализ (Вайнрах и Ладо), се представят като грешки, причинени от интерференцията, т.е. от взаимодействието между майчиния и втория език, който се изучава. Друга причина за неразграничаването на "трудности" и "интерферентни грешки" навярно е свързана с факта, че хипотезите на контрастивния анализ са развити под силното влияние на бихейвиоризма. В тази теория "трансферът" е водещата идея. Грешките в продуцирането на речта са приети като резултат основно от трансфера на първия език, или казано по друг начин, езикът – източник влияе на езика – цел (Кючуков 1999, 13).

Интерференцията или негативният трансфер е важна тема в изследванията по овладяването на втория език. По думите на Хр. Кючуков (Кючуков 1999, 13) много изследвания имаха за цел да съберат информация дали първият език на изучаващите втори език влияе върху негативното овладяване като език-цел. Стига се до извода, че съществуват трудности при изучаването на втория език и те се обуславят от различията между първия и втория език. Известно е, че майчиният език се използва като мост за овладяване на втория език. Наблюденията показват, че при продуцирането на реч на втори език се наблюдава неувереност у децата, забавена реч, честа употреба на думи от майчиния език, подреждане на думите в изречения,